

บันทึก

ขอให้ตรวจค้นประเพณีของต่างประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญ

ตามที่นายกรัฐมนตรีมีบัญชาให้ตรวจค้นประเพณีของต่างประเทศที่มีพระมหากษัตริย์ภายใต้ระบอบรัฐธรรมนูญ ว่า

๑. พิธีการชนิดใดจึงสมควรทูลเชิญให้พระมหากษัตริย์เป็นประธาน
๒. พิธีการชนิดใดควรเชิญผู้มีเกียรติชั้นใดเป็นประธาน
๓. การที่บุคคลภายนอกรวมทั้งชาวต่างประเทศ ถ้าจะขอเข้าเฝ้าพระมหากษัตริย์ควรจะมีระเบียบการอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้สอบถามไปยังสถานทูตอังกฤษ ญี่ปุ่น เบลเยียม คงได้รับคำตอบมาจากสถานทูตอังกฤษและญี่ปุ่นเท่านั้น

มีข้อควรสังเกตไว้ในเบื้องต้นก่อนที่วางระเบียบในเรื่องนี้ กล่าวคือ

๑. ระเบียบที่แต่ละประเทศวางไว้ได้พิจารณาถึงสภาพการในประเทศนั้น ๆ เป็นสำคัญ เพราะแต่ละประเทศมีประเพณีนิยมต่าง ๆ กัน ยากที่จะเทียบกันได้ เช่นในประเทศอังกฤษ พระมหากษัตริย์จะเสด็จไปในงานพิธีต่าง ๆ ก็ต่อเมื่อพิธีนั้น ๆ เป็นพิธีที่สำคัญเกี่ยวกับชาติหรือเป็นพิธีการอันเป็นราชประเพณีเคยเสด็จไป

๒. การวางหลักเกณฑ์เป็นรายละเอียดไม่อาจวางไว้ได้แต่อาจเป็นหลักใหญ่ การควรมิควรเพียงใดในส่วนปลีกย่อยต้องวินิจฉัยเป็นเรื่อง ๆ ไปเมื่อคำนึงถึงข้อสังเกต ๒ ข้อนี้แล้วเห็นสมควรว่าระเบียบที่จะวางนั้นควรเป็นดังนี้

(๑) พิธีการอันสมควรทูลเชิญให้พระมหากษัตริย์เป็นประธาน

พิธีการอันสมควรที่จะทูลเชิญพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประธานนั้นควรเป็นพิธีดังนี้

๑. พิธีการอันเกี่ยวกับความสำคัญของชาติ หรือเรียกว่ารัฐพิธี ประเทศอังกฤษไม่ได้วางหลักไว้ตายตัว แต่ในญี่ปุ่นมีดังนี้

(ก) การสวนสนามใหญ่

(ข) การสวนสนามใหญ่ในวันเฉลิมพระชนมพรรษา

(ค) สโมสรสันนิบาต เซอร์บิลอสซอม (Cherry Blossom Garden Party)

(ง) สโมสรสันนิบาตฉลองวันดอกเบญจมาศ (Chrysanthemum Garden Party)

(จ) พิธีแจกประกาศนียบัตรโรงเรียนทหารบก

(ฉ) พิธีแจกประกาศนียบัตรโรงเรียนทหารเรือ

(ช) พิธีแจกประกาศนียบัตรของสภาทหาร (Military

Academy) มีเป็นประการใดบ้างในขณะนี้

(๒) พิธีการอันควรเชิญผู้มีเกียรติต่าง ๆ เป็นประธาน

พิธีการอันควรเชิญผู้มีเกียรติต่าง ๆ เป็นประธานมีดังนี้

๑ พิธีการซึ่งเกี่ยวกับประโยชน์ส่วนรวมของทางราชการ ควรเชิญนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

๒ พิธีการซึ่งพระมหากษัตริย์ควรเสด็จไปเป็นประธาน แต่ไม่เสด็จไปควรเชิญนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน

๓ พิธีการซึ่งเกี่ยวกับกิจการของกระทรวงหนึ่ง ไม่เกี่ยวกับส่วนรวมโดยตรง ควรเชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงนั้นเป็นประธาน

๔ พิธีการซึ่งเกี่ยวกับกิจการส่วนย่อยอันเป็นแขนงของกิจการใหญ่ ควรเชิญผู้เป็นประธานแห่งกิจการใหญ่นั้นเป็นประธาน

(๓) ระเบียบการขอเฝ้าพระมหากษัตริย์

ระเบียบการขอเฝ้าควรมีดังนี้

ก. สำหรับคนไทย

๑. ราชทูตหรืออัครราชทูตเข้าเฝ้าเพื่อรับการแต่งตั้งและออกจากตำแหน่ง

๒. ญาติสนิทของผู้ที่ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ชั้นสูงเข้าเฝ้าเพื่อถวายเครื่องราชอิสริยาภรณ์คืน

๓. นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเข้าเฝ้าเพื่อทูลแถลงข้อราชการ

ข. สำหรับคนต่างประเทศ

๑. เอกอัครราชทูต อัครราชทูต หรือราชทูต ขอเข้าเฝ้าได้

๒. บุคคลผู้มีเกียรติชั้นสูงซึ่งมาในทางราชการเป็นพิเศษขอเข้าเฝ้าได้

๓. บุคคลซึ่งกระทรวงการต่างประเทศเห็นว่าสมควรที่จะนำเข้าเฝ้า

การที่จะเข้าเฝ้านี้ไม่ว่าจะเป็นคนไทยหรือชาวต่างประเทศ ถ้าเป็นการเข้าเฝ้าเป็นทางราชการหรือกิจราชการ ควรจะต้องได้รับความเห็นชอบจากทางรัฐบาลเสียก่อน สำหรับคนไทยอาจให้สำนักนายกรัฐมนตรีพิจารณาเสียชั้นหนึ่งก่อน ส่วนชาวต่างประเทศนั้นควรต้องให้กระทรวงการต่างประเทศทำความเห็นมาก่อน ในประเทศอังกฤษชาวต่างประเทศจะเข้าเฝ้าพระมหากษัตริย์ได้ ต้องให้กระทรวงการต่างประเทศถวายคำแนะนำว่าควรให้เฝ้าได้

(ลงชื่อ) เตือน บุนนาค

(นายเตือน บุนนาค)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา